

De moeraskat

De moeraskat is een kattensoort die gelukkig nog vrij veel voorkomt. De moeraskat komt, zoals de naam al doet vermoeden, voor in **waterrijke gebieden** in Azië en in kleine delen van Afrika en Europa.

De moeraskat wordt ook wel **rietkat** genoemd, of **moeraslynx**. Als je goed kijkt heeft de moeraskat kleine pluimpjes op zijn oren. Maar toch is hij geen familie van de lynx.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de moeraskat te houden?	3
Wat voor soort dier is de moeraskat?	3
Verschillende soorten?	4
Basisinformatie over de moeraskat	5
Hoe ziet de moeraskat eruit?	6
Waar leeft de moeraskat?	7
Hoe leeft de moeraskat?	8
Waarom gaat het steeds minder goed met de moeraskat?	10
Waarom zou het erg zijn als de moeraskat uitsterft?	11
Wat kun jij doen om de moeraskat te helpen?	12
Wat doet Stichting SPOTS?	13
Hoe werkt Stichting SPOTS?	14
Leuke weetjes	15
Alle links	16
Bronvermelding	16

Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de moeraskat te houden?

Omdat de moeraskat zo'n mooi dier is en omdat er steeds minder moeraskatten op de wereld zijn. Het is heel belangrijk dat er mensen zijn die de moeraskat en andere dieren willen beschermen. Daarom moeten mensen weten dat de moeraskat een supermooi en bijzonder dier is. Als jij dat tegen je klasgenoten vertelt, worden zij misschien wel net zo enthousiast als jij!

Verderop kun je lezen wat je nog meer kunt doen om de moeraskat te helpen.

Wat voor soort dier is de moeraskat?

De moeraskat behoort tot de **katachtigen**. De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat spinnen en niet brullen. Dit zijn de 'kleine katten'. Dit zijn bijvoorbeeld de huiskat, de lynx en ook de moeraskat. Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat brullen maar niet spinnen. Deze katten behoren tot de 'grote katten' (bijvoorbeeld de leeuw, tijger en jaguar).

De moeraskat heeft ook een officiële naam. Deze officiële naam is een **wetenschappelijke naam**. Deze naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven, zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over een dier praten. De wetenschappelijke naam van de moeraskat is **Felis chaus**.

Wil je de moeraskat in het echt zien? Dat kan! Je kunt de moeraskat in Dierenpark Taman Indonesia in Kallenkote (provincie Overijssel) zien.

Verskillende soorten?

Je kon al lezen dat alle dieren een **wetenschappelijke** naam hebben. Soms zie je daarachter nog een **derde** naam, bijvoorbeeld *Felis chaus furax*. Deze derde naam geeft de **ondersoort** van het dier aan. Er zijn kattensoorten die in verschillende gebieden voorkomen, en die gebieden **verschillen** vaak heel veel van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. Ze leven dus in **andere omstandigheden**. Vaak zien die katten er in verschillende gebieden iets **anders** uit. Het zijn dan verschillende **ondersoorten**. Omdat er vaak veel discussie is om de diverse ondersoorten, benoemen wij deze niet verder in de spreekbeurten. Als je meer over ondersoorten wilt weten, kun je altijd kijken op onze website:

<https://stichtingspots.nl/onze-katten/alle-katachtigen/moeraskat/>

De moeraskat valt samen met de zandkat, wilde kat en zwartvoetkat onder het geslacht *Felis*. Je kunt deze soorten hieronder zien. De moeraskat is de grootste van deze 4.

Moeraskat

Zandkat

Wilde kat

Zwartvoetkat

Basisinformatie over de moeraskat

Stam:	Chordata (gewervelden)
Klasse:	Mammalia (zoogdieren)
Orde:	Carnivora (vleeseters)
Familie:	Felidae (katachtigen)
Geslacht:	Felis
Soort:	chaus
Lichaamslengte:	Ongeveer 50 - 75 centimeter Vrouwtjes zijn iets kleiner
Staartlengte:	Ongeveer 15 - 25 centimeter
Gewicht:	Ongeveer 5 - 13 kilogram Vrouwtjes zijn iets lichter
Levensverwachting:	In gevangenschap en het wild ongeveer 14 jaar

Hoe ziet de moeraskat eruit?

De moeraskat is een **slanke middelgrote kat**. Hij heeft lange poten en ronde oren, waar een klein pluimpje op zit. Vandaar dat hij ook wel moeraslynx wordt genoemd.

Kop

De moeraskat heeft een witte snuit. De oren zijn lang en rond. Met name in de winter is goed te zien dat ze een 'pluimpje' op hun oren hebben.

Vacht

De vachtkleur van de moeraskat verschilt erg per kat, en per gebied. De kleuren die het meest voorkomen zijn zandbruin, gelig grijs, en rood- en grijsbruin.

Staart

De moeraskat heeft een wat kortere staart dan onze huiskat. Aan het einde van de staart zitten zwarte ringen.

Poten

De moeraskat heeft lange poten. Op die poten zie je zwarte strepen lopen. De moeraskat kan net als de meeste katten zijn nagels intrekken, zo blijven ze scherp.

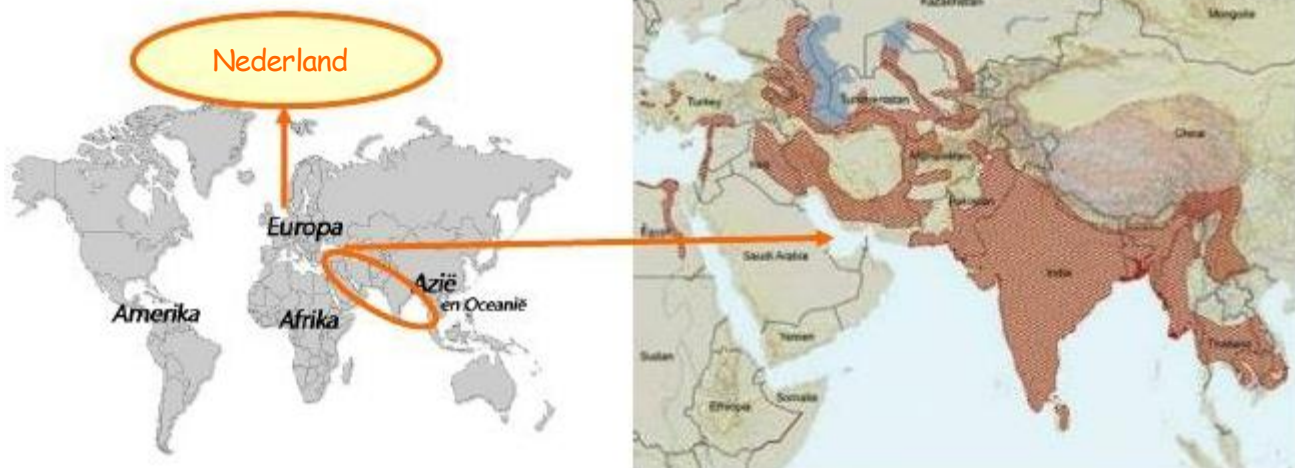
Met zijn **snorharen** kan de moeraskat ook in het donker de weg vinden. Zijn snorharen zitten aan de neus en kun je vergelijken met voelsprietten.

De moeraskat heeft **scherpe hoektanden**, waarmee hij zijn prooi kan vangen en vasthouden. Hiernaast zie je een schedel van een moeraskat. Met zijn kiezen 'knipt' de moeraskat het vlees van de botten af.

Waar leeft de moeraskat?

De moeraskat komt voor op de continenten **Azië, Afrika en Europa**. In Azië komt de moeraskat voor in een groot gebied: van India en Sri Lanka via Zuidwest-Azië en centraal Azië tot Arabië en Zuidoost-Azië. Ook komt hij voor in Rusland, Azerbeidzjan en Georgië. In Afrika leeft hij in de Egyptische nijldelta. In het plaatje kun je aan de rode kleur zien waar ze voorkomen.

De moeraskat leeft het liefst in **waterrijke gebieden met dichte begroeiing**. Dit zijn gebieden zoals moerassen, rietbedden en dichtgegroeide oevers en kusten. De moeraskat is niet bang voor mensen, en komt zelfs voor in gebieden waar mensen leven! Ze leven dan rondom landbouwgebieden, plantages en in de buurt van vijvers. In de Himalaya, een groot gebergte in Azië, leeft de moeraskat tot een hoogte van 2.400 meter!

Hoe leeft de Moeraskat?

Een moeraskat leeft meestal alleen. Dit wordt ook wel **solitair** genoemd. De meeste kattensoorten, en ook de moeraskat, hebben een eigen **territorium**, zo wordt het gebied waarin ze leven genoemd. Om aan te geven waar de kat zijn of haar territorium heeft, sproeit hij met **urine** en laat **ontlasting** achter. Zo kan elke soortgenoot zien en ruiken dat hier al iemand woont.

De moeraskat is vaak **overdag actief**, al verschilt dat wel een beetje per gebied en ondersoort. In sommige gebieden is de moeraskat juist in de schemering of in de nacht actief.

De moeraskat is niet bang voor **water**. Hij gaat rustig een eindje zwemmen, of duikt in het water om een vis te vangen. Het klinkt misschien een beetje raar, een kat die zwemt, maar er zijn meer soorten die dit doen. Bijvoorbeeld de tijger en de jaguar.

Voortplanting

De periode dat mannetjes en vrouwtjes moeraskatten bij elkaar komen noemen we de **paartijd**. Na ongeveer 56-66 dagen worden er 2-5 jongen geboren. Wat best bijzonder is, is dat de vader meehelpt met de zorg voor de jongen! Dit komt niet zo vaak voor bij katten.

De jongen van kleine kattensoorten, en dus ook van de moeraskat, worden ook wel **kittens** genoemd. Bij grote kattensoorten, zoals de leeuw, worden de jongen welpen genoemd.

Kittens zijn bij de geboorte nog helemaal **blind**, de ogen gaan na ongeveer 10 tot 13 dagen open. De kittens hebben dan ook nog **strepen en vlekken** op hun vacht. Als ze groot zijn, gaan de meeste van die vlekken en strepen weg.

De kittens drinken tot ongeveer 3 maanden melk bij de moeder. Ze krijgen dan ook af en toe wat vlees. De moeder leert haar jongen alles om later zelf te kunnen overleven. Na vijf maanden zijn de jongen al zelfstandig. Na achttien maanden zijn ze klaar om zelf jongen te krijgen.

De jacht en de prooien van de moeraskat

De moeraskat is een **carnivoor**. Dit betekent dat hij vlees eet. De dieren waarop de moeraskat jaagt, worden **prooien** genoemd.

De moeraskat jaagt op verschillende prooien. Meestal vangt hij **knaagdieren, hazen, reptielen en insecten**. Maar ook **vissen, vogels, kikkers en padden** staan op zijn menu.

Als de moeraskat een prooi tegenkomt, dan sluipt hij er zachtjes dichterbij. Als hij dichtbij genoeg is, dan springt hij zo bovenop de prooi! Kijk maar naar het plaatje.

In dit filmpje kun je mooi zien hoe de moeraskat jaagt bij het meer van Galilea in Israël. Ook kun je zien dat hij absoluut niet bang voor water is! Daarnaast kun je ook nog zien dat een moeder haar kittens een vis en zelfs een slang brengt! Zo leren de jongen stap voor stap om voor zichzelf te zorgen.

<https://www.youtube.com/watch?v=e2XnMG2ukSM>

Waarom gaat het steeds minder goed met de moeraskat?

Voor de meeste kattensoorten geldt dat er vroeger meer katten waren dan nu. Dit geldt ook voor de moeraskat... Gelukkig komt deze kat nog wel in vrij grote aantallen voor, maar toch moeten we voorzichtig zijn. Er is namelijk een aantal bedreigingen dat er voor kan zorgen dat het in de toekomst minder goed gaat met deze mooie kat:

- **Verlies van leefgebied** - Doordat er steeds meer mensen komen, worden de steden groter, komen er meer wegen, meer plantages en boerderijen, en zo blijft er steeds **minder ruimte** voor de natuur. Zo blijft er dus ook minder leefruimte over voor de moeraskat. De gebieden waarin de moeraskat leeft, raken ook steeds meer **versnipperd**. Wat eerst een groot aaneengesloten gebied was, zijn nu allemaal kleine losse stukjes. Dit betekent dat de moeraskat moeilijker naar andere gebieden kan trekken, en moeilijker soortgenoten kan vinden.
- **De mens** - Omdat de moeraskat steeds minder leefgebied heeft, moet de kat leven in gebieden waar ook mensen wonen. Omdat er in die gebieden weinig natuurlijke prooien voorkomen, vangt de moeraskat wel eens een kip. Als **wraak** zetten de mensen dan vallen en gif neer om de kat te doden. De mens jaagt ook op de moeraskat voor zijn **vacht**. Het is verboden om de vacht te verkopen, maar stiekem gebeurt dit soms toch.

Er bestaat een lijst waarop staat hoe het met alle diersoorten van de wereld gaat. Dit is de **Rode Lijst**. Die lijst is gemaakt door een organisatie die het **IUCN** heet. IUCN staat voor de International Union for Conservation of Nature. In het Nederlands betekent dit: de internationale unie voor de bescherming van de natuur.

De moeraskat staat ook op deze lijst, en heeft de status '**niet bedreigd**'. Dit betekent dat de moeraskat nog in vrij grote aantallen voorkomt. Maar dit geldt niet voor de moeraskat die in Egypte leeft! Deze soort is wel bedreigd. Ook in Eurazië lopen de aantallen terug.

Waarom zou het erg zijn als de moeraskat uitsterft?

Dat is een goede, en heel belangrijke vraag. Je hebt vast al op school geleerd over hoe **dieren in de natuur met elkaar samenleven**. Dieren en planten vormen "**voedselketens**". Dit betekent dat dieren elkaar nodig hebben om te overleven. Vergelijk de natuur maar met een auto. Als je daar 1 onderdeel uithaalt, dan rijdt de hele auto niet meer goed. En het is natuurlijk ook gewoon verdrietig als zo'n mooi dier er straks niet meer is.

Wat kun jij doen om de moeraskat te helpen?

Er zijn verschillende dingen die je kunt doen om de moeraskat te **helpen**. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen'?

Manier 1:

Het is leuk en heel belangrijk als jij een **spreekbeurt** over de moeraskat geeft. Dan kun je jouw klasgenoten meer vertellen over deze mooie kat. En waarom het niet zo goed gaat met de moeraskat.

Tips!

- Begin je spreekbeurt met een **moeraskat-quiz**.
- Laat mooie **plaatjes** en **foto's** van moeraskatten zien.
- Laat **filmpjes** van moeraskatten zien, kijk maar eens bij de links of op YouTube.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **Flyer** mee over Stichting SPOTS die ook bij de download zit.

Manier 2:

Je kunt **met je school of klas een actie voor de moeraskat** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop**, **loterij** of **rommelmarkt** organiseren. Of misschien heb je zelf nog een veel beter idee. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een project voor het **behoud van de moeraskat** steunen. Het geld kun je naar Stichting SPOTS overmaken en dan kun je erbij zeggen dat het geld bedoeld is voor de moeraskat. In de mail die we gestuurd hebben, zit ook een A4 'organiseer een kattendag'. Hierin staan leuke acties die jij en je klasgenoten kunnen uitvoeren om de moeraskat te helpen.

Op deze site vind je ook meer informatie:

<http://www.stichtingspots.nl/>

Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. Daarom is in 2004 Stichting SPOTS opgericht. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our TreasureS** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Hiermee bedoelen we dat we zoveel mogelijk aandacht proberen te vragen voor de wilde katachtigen. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming.

Knuffelfarms

Veel mensen bezoeken in Afrika en Azië projecten waar je kunt **knuffelen** met jonge tijgers en/of leeuwen. Deze dieren worden hiervoor speciaal gefokt en er wordt verteld dat deze dieren, als ze groot zijn geworden, worden teruggeplaatst in het wild. Maar dat kan helemaal niet! Dieren die gewend zijn geraakt aan mensen, kunnen niet voor zichzelf zorgen. Daarnaast is het eigenlijk heel erg zielig om te knuffelen met jonge leeuwjes of tijgers. De dieren worden namelijk al heel vroeg weggehaald bij hun moeder. En dat is verdrietig voor beide.

Stichting SPOTS probeert daarom ook voorlichting te geven over dit onderwerp.

Knuffelfarms noemen wij deze plaatsen waar je kunt knuffelen met dieren zoals leeuwen en tijgers. Wij willen duidelijk maken dat knuffelen met roofdieren zoals leeuwen en tijgers, helemaal niet goed is. In de flyer die je ontvangen hebt in de email, is meer informatie terug te vinden over dit onderwerp. Er is zelfs een aparte website waar je alles kunt lezen: www.knuffelfarms.nl

Hoe werkt Stichting SPOTS?

- SPOTS probeert in Nederland op allerlei manieren aandacht te vragen voor de katachtigen. Ze is bijvoorbeeld regelmatig **aanwezig in dierenparken, op scholen** en op **evenementen**. Hier vertellen de vrijwilligers van SPOTS over de **katachtigen** en dat heel veel van deze dieren met uitsterven worden bedreigd.
- Maar SPOTS ontwikkelt ook **informatiemateriaal over de katachtigen voor kinderen zoals jij die graag een spreekbeurt willen geven over katachtigen**. Op onze website kan iedereen van alles lezen over alle wilde katten die in de wereld leven.
- Daarnaast probeert SPOTS geld in te zamelen voor projecten die zij ondersteunt.

Op deze site vind je meer informatie:

<http://www.stichtingspots.nl/>

Leuke weetjes

Wist je dat...?

- 🐾 De mensen in Indonesië de moeraskat Kucing Kuwut noemen? Een kuwut is een soort schelp, die lijkt op een opgekrulde kitten!
- 🐾 Er ook zwarte moeraskatten bestaan?
- 🐾 In de laatste 10 jaar meer dan 3.000 vachten van de moeraskat in beslag zijn genomen?
- 🐾 De kittens van de moeraskat zo'n 22 gram per dag groeien?
- 🐾 Naast de mens, de grootste vijanden van de moeraskat luipaarden en grote slangen zijn?

Op dit plaatje zie je een moeraskat. De foto is genomen met een **cameraval** in India. Achter de moeraskat zie je een cameraval staan. Onderzoekers plaatsen deze camera's op een plek waarvan ze denken dat een bepaald dier daar voorkomt. Als een dier dan langs de camera loopt wordt er een foto genomen. Zo kunnen onderzoekers een heleboel gegevens verzamelen, zoals welke dieren er voorkomen, hoeveel, waar ze vooral voorkomen enz.

Alle Links

Deze links kun je gebruiken voor handige **informatie**:

- <http://www.stichtingspots.nl/>
- <http://nl.wikipedia.org/wiki/Moeraskat>
- <http://wildcatsmagazine.nl/wpnl/moeraskat/>

Deze links kun je gebruiken voor **mooie plaatjes**:

- <http://www.arkive.org/jungle-cat/felis-chaus/>
- <http://wildcatsmagazine.nl/wpnl/moeraskat/>

Deze links kun je gebruiken voor **filmpjes**:

- <https://www.youtube.com/watch?v=2bWb1En1fhU>
- <https://www.youtube.com/watch?v=LSjSzpSEqIE>
- <https://www.youtube.com/watch?v=e2XnMG2ukSM>
- <http://www.arkive.org/jungle-cat/felis-chaus/video-00.html>

Gebruikte bronnen

- <http://www.stichtingspots.nl/>
- <http://www.arkive.org/jungle-cat/felis-chaus/>
- <http://www.indianaturewatch.net/displayimage.php?id=286491>
- <http://www.iucnredlist.org/details/8540/0>
- http://animaldiversity.org/accounts/Felis_chaus/
- <http://www.taman-indonesia.nl/Diersoorten/Moeraskat>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Jungle_cat
- <http://voices.nationalgeographic.com/2014/01/22/top-photos-20-years-camera-trapping-indias-elusive-carnivores/>

Stichting SPOTS
L.P. van Mallandstraat 46
4754 AP Stampersgat
E: info@stichtingspots.nl
Tel: 06-4094 7232
www.stichtingspots.nl
www.knuffelfarms.nl
Rekeningnummer:
IBAN: NL90INGB0004611235
BIC: INGBNL2A

